Indokolás

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A jogszabály célja a hulladékgazdálkodást érintő európai uniós jogalkotáshoz kapcsolódó jogharmonizációs feladatok megvalósítása, a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról szóló, 2025. szeptember 10-i (EU) 2025/1892 európai parlamenti és tanácsi irányelv [a továbbiakban: (EU) 2025/1892 európai parlamenti és tanácsi irányelv] átültetése érdekében szükséges törvényi szintű, elsősorban technikai jellegű módosítások végrehajtása.

Ezen túlmenően a hulladékgazdálkodási koncesszió felülvizsgálata során jelzett hatósági jogalkalmazási tapasztalatok alapján szükségessé vált a szankciós rendszer módosítása.

Részletes indokolás

1. §

A módosítás az (EU) 2025/1892 európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetése érdekében pontosítja a törvény hatályát az irányelvi szabályozásnak megfelelően.

2. §

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 2. § (1) bekezdésének 4a., 38c., 40b., 41b., 46b. ponttal való kiegészítése, illetve 13. pontjának módosítása a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Hulladék Keretirányelv) 3. cikkének az (EU) 2025/1892 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel történt módosításának megfelelően.

Az előcsatlakozási alap felhasználása során létrejött konzorciumok esetében nem lehetséges az ÁFA mentes vagyonfelosztás. A méltánytalan megkülönböztetés megszüntetése érdekében szükséges a társulásokat megillető kedvezmények konzorciumokra történő kiterjesztése, ezért a Ht. 2. § (1) bekezdése a 27a. ponttal kerül kiegészítésre.

3. §

A Hulladék Keretirányelv módosítás élelmiszer-hulladék képződésének megelőzésével kapcsolatos szabályait átültető rendelkezések.

4. §

A kiegészítés a Hulladék Keretirányelv módosítás elkülönített hulladék gyűjtéssel kapcsolatos szabályait ülteti át a hazai viszonyoknak megfelelően. A Hulladék Keretirányelv módosítás kifejezi az elkülönített gyűjtés elsődleges szerepét a hulladék megfelelő kezelése érdekében.

5. §

Az éven túli hulladéktárolással kapcsolatos jogalkalmazói tapasztalatok alapján szükséges a koncesszori alvállalkozó, illetve a hulladékbirtokos – jellemzően a termelő – kimentési okának rögzítése, illetve a hulladékbirtokos mentesítése esetén a vonatkozó szabályok megállapítása.

A hulladékgazdálkodási objektív felelősségi rendszer alapja a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikk (1) bekezdés a) pontja, és a III. melléklet 2. pontja. Az Európai Bíróság a C-129/16. számú ítéletének 47-53. pontja szerint azonban az objektív felelősség alkalmazása során is követelmény az ok-okozati összefüggés vizsgálata. Ha a gyűjtés vagy tárolás egyébként jogszerű, és a hulladékbirtokos (termelő) vagy a hulladékgazdálkodási engedélyes koncesszori alvállalkozó tevékenysége, valamint a gyűjtés vagy tárolás jogellenes éven túlisága közötti összefüggés nem áll fenn, akkor felelősség nem terhelheti a hulladékbirtokost vagy az alvállalkozót a jogsértő állapot bekövetkezte miatt. A hulladékbirtokost és a koncesszori alvállalkozót érintő eltérő szabályozás megállapítása azért szükséges, mert a hulladékbirtokos vonatkozásában a felelősség megállapítása a hulladékgazdálkodási hatóság alaposabb kivizsgálását igényli, mivel a koncessziós társaság és/vagy koncesszori alvállalkozó felelőssége egyaránt felmerülhet. Az irányadó jogértelmezési és szabályozási gyakorlat miatt a hulladékbirtokos és a koncesszori alvállalkozó vonatkozásában a számukra kedvező szankciós szabályokat a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

A felelősség alóli mentesülési ok Ht. 31. § (2a) bekezdésében történő szabályozása hangsúlyozza, hogy a hulladékbirtokos csak és kizárólag az átadás elmaradása miatti jogkövetkezmények alól mentesülhet.

6. §

Az előcsatlakozási alap felhasználása során létrejött konzorciumok esetében nem lehetséges az ÁFA mentes vagyonfelosztás. A méltánytalan megkülönböztetés megszüntetése érdekében szükséges a társulásokat megillető kedvezmények konzorciumokra történő kiterjesztése, a Ht. 37/D. §-ának újraszabályozása.

7. §

A szüneteltetés jogintézményére vonatkozó hatályos jogszabályi rendelkezések felülvizsgálata és pontosítása elkerülhetetlenné vált. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához érkezett közérdekű bejelentés, valamint a lakosságtól érkező egyéb panaszos megkeresések száma rámutatott arra, hogy a szüneteltetés feltételrendszere, eljárási szabályai, illetve az abból fakadó jogok és kötelezettségek nem kellően transzparensek, ami jogbizonytalansághoz vezethet. A módosítás célja, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység igénybevétele és ellátása kizárólag a Ht.-ban vagy e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott esetekben legyen szüneteltethető vagy korlátozható. A koncessziós társaság általános szerződési feltételeiben pedig csak a szüneteltetés kezdeményezésének a módja és tartalma kerüljön meghatározásra.

8. §

A Ht. 53/A. §-ának (6a) bekezdéssel való kiegészítése kapcsolódik a Ht. 31. §-ának (2a) bekezdéssel történő kiegészítéséhez.

Az éven túli hulladéktárolással és egyéb hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogalkalmazói tapasztalatok alapján szükséges a koncesszori alvállalkozó, illetve a hulladékbirtokos – jellemzően a termelő – kimentési okának rögzítése, illetve a hulladékbirtokos mentesítése esetén a vonatkozó szabályok megállapítása.

A hulladékgazdálkodási objektív felelősségi rendszer alapja a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikk (1) bekezdés a) pontja, és a III. melléklet 2. pontja. Az Európai Bíróság a C-129/16. számú ítéletének 47-53. pontja szerint azonban az objektív felelősség alkalmazása során is követelmény az ok-okozati összefüggés vizsgálata. Ha a gyűjtés vagy tárolás egyébként jogszerű, és a hulladékbirtokos (termelő) vagy a hulladékgazdálkodási engedélyes koncesszori alvállalkozó tevékenysége, valamint a gyűjtés vagy tárolás jogellenes éven túlisága közötti összefüggés nem áll fenn, akkor felelősség nem terhelheti a hulladékbirtokost vagy az alvállalkozót a jogsértő állapot bekövetkezte miatt. A hulladékbirtokost és a koncesszori alvállalkozót érintő eltérő szabályozás megállapítása azért szükséges, mert a hulladékbirtokos vonatkozásában a felelősség megállapítása a hulladékgazdálkodási hatóság alaposabb kivizsgálását igényli, mivel a koncessziós társaság és/vagy koncesszori alvállalkozó felelőssége egyaránt felmerülhet. Az irányadó jogértelmezési és szabályozási gyakorlat miatt a hulladékbirtokos és a koncesszori alvállalkozó vonatkozásában a számukra kedvező szankciós szabályokat a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

A Ht. 53/A. § új (8) bekezdése a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási és az intézményi résztevékenység tekintetében biztosítja a miniszter számára annak lehetőségét, hogy ha a koncessziós társaság által meghatározott szerződési feltétel esetében azt észleli, hogy az hulladékgazdálkodási jogszabály sért, akkor felszólíthassa annak 15 napon belüli módosítására a jogszabálynak való megfelelés biztosítása érdekében. A felszólításnak a koncessziós társaság köteles eleget tenni.

9. §

A koncessziós társaság elleni eljárások esetében az eljárások tárgyi súlya indokolja a figyelmeztetés kizárását. A Ht. hatályos szabályai alapján most sincs akadálya jogsértés esetén a szankciós eljárás lefolytatásának, jelen módosítás kizárólag a figyelmeztetés kizárására vonatkozik.

10. §

A Ht. felhatalmazó rendelkezéseinek kiegészítése a Hulladék Keretirányelv módosításával összefüggésben az élelmiszer-hulladék csökkentése érdekében, elsősorban az élelmiszergazdaságot, a kereskedelmet, illetve a HORECA szektort érintően.

11. §

A Ht. átmeneti rendelkezéseinek kiegészítése Hulladék Keretirányelv módosításával összefüggésben, amely megállapítja az élelmiszer-hulladék csökkentésének célértékeit.

12. §

A Ht. átmeneti rendelkezéseinek kiegészítése a Ht. 31. §-ának (2a) bekezdéssel és 53/A. §-ának (6a) bekezdéssel történő kiegészítéséhez kapcsolódóan.

13. §

Európai uniós követelményekre utaló rendelkezés.

14. §

A Ht. 2. § (7) bekezdésének, illetve 84. § (4) bekezdésének technikai jellegű szövegpontosítása.

A Ht. 14. § (1) bekezdésének pontosítása valós élethelyzetek racionális kezelése érdekében szükséges, a jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladék minél gyorsabb és hatékonyabb felszámolása és ezzel a további jogellenes lerakás elkerülése érdekében.

15. §

A Ht. 84. § (4) bekezdésének technikai pontosítását a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 7. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak indokolják.

16. §

Hatályba léptető rendelkezés.

17. §

Európai uniós követelményekre utaló rendelkezés.